

Sự kiến tạo căn tính dân tộc trong *Tây Sơn Phụng thần ký* của Thành Châu

Nguyễn Phương Du*, Nguyễn Minh Ngọc, Trương Thiên Kim Nguyễn

Use your smartphone to scan this QR code and download this article

TÓM TẮT

Tây Sơn Phụng thần ký là một tiểu thuyết trong trường thiên tiểu thuyết *Tây Sơn Ký* của nhà văn Thành Châu. Với chất liệu và đề tài từ lịch sử, *Tây Sơn Phụng thần ký* đã có những đóng góp đáng kể trong việc kế thừa và phát triển thể loại tiểu thuyết lịch sử. Hơn thế nữa, bằng việc khai thác di sản dân tộc, chất liệu dân gian, xây dựng hình tượng anh hùng dân tộc, tác phẩm cũng đã phần nào kiến tạo và củng cố thêm căn tính dân tộc Việt Nam. Nghiên cứu về dân tộc tính trong tiểu thuyết lịch sử không phải là vấn đề quá mới lạ trong lĩnh vực nghiên cứu văn học. Tuy nhiên, thông qua việc nghiên cứu một tác giả trẻ như Thành Châu cùng *Tây Sơn Phụng thần ký* – tiểu thuyết xuất bản gần đây, nhóm nghiên cứu sẽ đưa ra những góc nhìn mới, qua đó cho thấy rõ nét hơn những đóng góp của tác giả trẻ trong việc tiếp nối sự phát triển của thể loại tiểu thuyết lịch sử. Bài nghiên cứu sẽ làm rõ việc kiến tạo căn tính dân tộc trong tác phẩm thông qua hai luận điểm chính là kiến tạo căn tính dân tộc từ di sản dân tộc và kiến tạo căn tính dân tộc từ tinh thần tự tôn dân tộc thông qua hình tượng người anh hùng. Sự phân tích, làm rõ vấn đề kiến tạo căn tính dân tộc trong *Tây Sơn Phụng thần ký* sẽ góp phần cho thấy những tác động tích cực đến niềm tự hào dân tộc, tinh thần cao cả của người Việt nhằm khơi dậy lòng yêu nước, căn tính dân tộc trong lòng mỗi độc giả, đặc biệt là độc giả trẻ.

Từ khoá: căn tính dân tộc, *Tây Sơn Phụng thần ký*, Thành Châu, tiểu thuyết lịch sử

MỞ ĐẦU

Tiểu thuyết lịch sử là một trong những loại tiểu thuyết đã và đang được giới phê bình và nghiên cứu văn học quan tâm. Bởi lẽ, một tiểu thuyết lịch sử có giá trị phải là sự kết hợp hài hòa giữa những sự kiện, nhân vật có thật trong lịch sử và những sáng tạo trong hư cấu nghệ thuật của nhà văn. Tiểu thuyết lịch sử mang đến những giá trị to lớn cho mỗi nền văn học dân tộc. Nghiên cứu về việc xây dựng căn tính dân tộc trong văn học cũng không phải là vấn đề mới, nó đã được một số nhà nghiên cứu để ý đến. Ở Việt Nam, có thể tìm thấy một vài công trình có liên quan như: “Căn tính dân tộc và toàn cầu hóa trong sáng tạo văn học” của Mai Văn Phấn đăng trên *Tạp chí Văn nghệ quân đội* năm 2019¹. Trong bài nghiên cứu này, Mai Văn Phấn đã đưa ra những nhận định xoay quanh việc căn tính dân tộc giúp nhà văn có nhiều nét độc đáo trong sáng tác, đồng thời cũng là điều mà các tác giả nên hướng tới để phác họa được bức tranh đa chiều của đời sống con người Việt Nam. Một nghiên cứu khác về căn tính dân tộc trong văn học có thể nói đến là Luận văn Thạc sĩ của Lê Thị Minh Thúy năm 2020: “Sự kiến tạo căn tính dân tộc qua *Việt điện u linh* và *Lĩnh Nam chích quái*”². Thông qua hai tác phẩm, Lê Thị Minh Thúy tiến hành phân tích các yếu tố có liên

quan đến văn hóa, lịch sử, phong tục, tôn giáo... của người Việt xưa để cho thấy căn tính dân tộc Việt được hình thành và phát triển như thế nào.

Ở nước ngoài, vấn đề căn tính dân tộc và tiểu thuyết lịch sử cũng có nhiều bài nghiên cứu. Đầu tiên là “*Representation of national identity in successful historical novels*” (tạm dịch: Sự trình hiện của căn tính dân tộc thông qua thành tựu của tiểu thuyết lịch sử) năm 2003 của László, Vincze và Somogyvári³, bài nghiên cứu chủ yếu phân tích hai tiểu thuyết lịch sử của Hungary là *Những ngôi sao thành Eger* (Egri csillagok lit) và *Sons of the Cold-hearted Man* (tạm dịch: Những đứa con trai của người đàn ông vô tình) để cho thấy sự trình hiện căn tính dân tộc Hungary. Tiếp theo là công trình *In Search of Englishness: A Study of the Historical Novel during the Victorian Era* (tạm dịch: Tìm kiếm bản sắc Anh: Nghiên cứu tiểu thuyết lịch sử trong thời đại Victoria) năm 2017. Trong công trình này, Farahmandfar và Ilkhani⁴ đã tiến hành xem xét hệ quả giữa tiểu thuyết lịch sử và căn tính dân tộc thông qua các tiểu thuyết lịch sử thời kì Victoria của Anh...

Bối cảnh toàn cầu hóa lên ngôi với những tương tác xuyên văn hóa, đa quốc gia, đa chủng tộc đã mở ra cho con người cơ hội để tương tác, kết nối trên diện rộng. Tuy nhiên, nó cũng thúc đẩy việc con người cần xác

Sinh viên Khoa Văn học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQG-HCM, Việt Nam

Liên hệ

Nguyễn Phương Du, Sinh viên Khoa Văn học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQG-HCM, Việt Nam

Email: nguyenvphuongdu11022003@gmail.com

Lịch sử

- Ngày nhận: 24-7-2024
- Ngày sửa đổi: 26-2-2025
- Ngày chấp nhận: 11-3-2025
- Ngày đăng: 31-3-2025

DOI:

<https://doi.org/10.32508/stdjssh.v9i1.1045>

Bản quyền

© ĐHQG Tp.HCM. Đây là bài báo công bố mở được phát hành theo các điều khoản của the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

Trích dẫn bài báo này: Du N P, Ngọc N M, Nguyễn T T K. *Sự kiến tạo căn tính dân tộc trong Tây Sơn Phụng thần ký của Thành Châu*. *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2025; 9(1):2885-2893.

lập được căn tính của mình với những câu hỏi như “Tôi là ai?”, “Tôi muốn mọi người nhìn nhận mình như thế nào?”, “Tôi thuộc về cộng đồng nào?”, “Điều gì làm nên sự đặc biệt ở tôi khi so với người khác?”. Đó chính là tầm quan trọng của việc xác lập căn tính trong bối cảnh xã hội hiện nay. Không chỉ căn tính của mỗi cá nhân là vấn đề đáng lưu ý, mà mở rộng hơn, đó còn chính là căn tính dân tộc. Những trao đổi về văn hóa, ngôn ngữ, chính trị đem đến cơ hội làm phong phú và đa dạng hơn cho văn hóa của nước nhà nhưng đồng thời là nguy cơ đánh mất những nét riêng của dân tộc vẫn luôn tồn tại song hành. Đó cũng chính là một trong những lý do để lý giải việc các tác phẩm văn học lấy đề tài về lịch sử dân tộc đang nhận được sự chú ý nhất định trong văn học đương đại Việt Nam. Cũng trong dòng chảy chung ấy, Thành Châu là một tác giả trẻ với nhiều dự án nhằm lan tỏa tình yêu lịch sử đến với cộng đồng, đặc biệt là những người trẻ. Có thể nói, thông qua tiểu thuyết lịch sử *Tây Sơn Phụng thần ký*, Thành Châu đã góp phần củng cố căn tính dân tộc Việt Nam trong mỗi độc giả khi tiếp nhận tác phẩm.

NỘI DUNG CHÍNH

Khái lược về tác giả Thành Châu và tiểu thuyết *Tây Sơn Phụng thần ký*

Thành Châu là một tác giả trẻ, tên thật là Châu Thành Nhơn, sinh năm 1991 tại Bến Tre. Thành Châu cũng là người sáng lập *Sử Văn Các* từ năm 2019 – một dự án của những người trẻ yêu thích lịch sử Việt Nam. *Sử Văn Các* là nơi những người trẻ cùng nhau sáng tạo để tái hiện lại những trang sử hào hùng của dân tộc qua những câu chuyện và bên trong mỗi tác phẩm đều góp phần truyền tải văn hóa dân tộc Việt Nam thông qua phong tục tập quán, trang phục, vũ khí... để mang sử Việt đến gần với nhiều người hơn. Thành Châu là một tác giả có niềm đam mê mãnh liệt với lịch sử dân tộc, anh đã có những hoạt động và đóng góp trong các dự án lớn về lịch sử Việt Nam. Với các dự án gây quỹ cộng đồng trên blog cá nhân *Sử Văn Các*, Thành Châu đã xuất bản được một số tác phẩm đáng chú ý như *Thánh Dục Dũng Nghĩa truyện*, *Hỏa Dục* và gần đây nhất là *Tây Sơn Phụng thần ký*. *Tây Sơn Phụng thần ký* là quyển tiểu thuyết đầu tiên được xuất bản trong 4 bộ tiểu thuyết thuộc *Tây Sơn Ký*: *Tây Sơn Phụng thần ký*, *Tây Sơn Hồ thần ký*, *Tây Sơn Long thần ký*, *Tây Sơn Ma thần ký*. *Tây Sơn ký* chủ yếu viết về giai đoạn chiến tranh loạn lạc giữa ba thế lực phong kiến: Trịnh – Nguyễn – Tây Sơn cùng cuộc kháng chiến chống Xiêm, Thanh và những biến chuyển của đất nước để đi đến việc thống nhất vào nửa cuối thế kỷ 18. Dự án kêu gọi và gây quỹ cộng đồng cho “vũ

trụ Tây Sơn” – *Tây Sơn ký* hiện tại vẫn đang tiếp tục trên các phương tiện truyền thông của *Sử Văn Các* do Thành Châu sáng lập.

Tiểu thuyết chủ yếu xoay quanh nhân vật nữ tướng Bùi Thị Xuân và những biến cố xảy ra trong cuộc đời bà. Lồng ghép vào đó là những lời sấm truyền nhuộm màu huyền ảo về việc Phụng thần tái sinh gây họa cho đất nước cùng những cuộc tranh giành quyền lực giữa Tây Sơn và Chúa Nguyễn trong một thời kỳ loạn lạc của đất nước. *Tây Sơn Phụng thần ký* có bố cục gồm phần Mở đầu, 8 chương và phần Vĩ thanh. Các nghiên cứu về *Tây Sơn Phụng thần ký* và Thành Châu không nhiều do các tác phẩm chỉ mới xuất bản trong những năm gần đây. Tuy nhiên, tiểu thuyết lịch sử *Tây Sơn Phụng thần ký* là một tác phẩm mang nhiều giá trị để giới nghiên cứu có thể khai thác mà cụ thể là vấn đề về căn tính dân tộc.

Khái lược về căn tính dân tộc (national identity)

Căn tính dân tộc có thể được hiểu là tập hợp các đặc điểm cơ bản của mỗi cá nhân để họ xác định được quốc tịch, dân tộc, nơi mà mình thuộc về, một cộng đồng nào đó của bản thân. Căn tính dân tộc mang những giá trị lịch sử, văn hóa, truyền thống đặc trưng cho một cộng đồng. M. N. Karna phát biểu về căn tính dân tộc (national identity) như sau:

“National identity is an abstract concept that subsumes the collective expression of a subjective individual sense of belonging to a sociopolitical unit: the nation state. It is a cultural construct, not a fixed objective reality but an ongoing and changeable process, dependent on and deriving from social relations and hence not exclusive of other identities.” (Căn tính dân tộc là một khái niệm trừu tượng bao hàm những biểu hiện chung từ ý thức chủ quan của cá nhân nhận định về việc mình thuộc về một đơn vị chính trị xã hội nào đó, chẳng hạn như một quốc gia. Nó là một cấu trúc văn hóa, không phải là một thực tại khách quan bất biến mà là một quá trình diễn ra liên tục và có thể thay đổi. Căn tính dân tộc phụ thuộc và xuất phát từ các mối quan hệ xã hội, vì thế nó không loại trừ các căn tính khác.) [5, tr.80]

Căn tính dân tộc không cố định, bất biến mà có sự chuyển động và không ngừng thay đổi, phụ thuộc vào nhiều yếu tố. Có khá nhiều nghiên cứu về căn tính dân tộc đề cập đến các yếu tố cơ bản này, ở đây xin dẫn ra quan niệm của Shulman trong công trình nghiên cứu của Grotenhuis: “Shulman’s three main elements (civic identity, cultural identity, ethnicity) and their underlying components are the building blocks of a national identity” (Ba yếu tố chính theo nghiên cứu

của Shulman là căn tính công dân, bản sắc văn hóa, sắc tộc, các thành phần cơ bản này chính là nền tảng để xây dựng nên căn tính dân tộc) [6, tr.128]. Bản sắc văn hóa trong đó có phong tục, ngôn ngữ, văn học... là yếu tố nổi bật để định hình căn tính dân tộc của mỗi người.

Theo các nhà nghiên cứu, căn tính dân tộc được thổi bùng lên một cách mạnh mẽ nhất trong các thời kỳ mà xã hội tồn tại nhiều vấn đề liên quan đến bản sắc riêng của cá nhân, cộng đồng. Trong bối cảnh xã hội hiện tại, đó chính là việc toàn cầu hóa đang diễn ra ngày một sâu rộng trên thế giới, trong đó có cả Việt Nam. René Grotenhuis từng nói:

“I am even inclined to posit that globalization has enhanced the prominence of identity discourses by creating a confusing world, where people have lost their sense of belonging and identification.” (Tôi thậm chí còn có khuynh hướng thừa nhận rằng toàn cầu hóa đã nâng cao tầm quan trọng của các diễn ngôn về căn tính bằng cách tạo ra một thế giới hỗn loạn, nơi con người mất đi cảm giác thân thuộc và căn tính của mình.) [6, tr.126]

Toàn cầu hóa chủ yếu đẩy mạnh mối quan hệ giữa các quốc gia, dân tộc bằng việc tạo ra những điểm chung, nỗ lực tạo ra mạng lưới liên kết nhằm trao đổi thông tin, kiến thức giữa các cá nhân, cộng đồng người với nhau. Toàn cầu hóa mở rộng cho việc hòa nhập và thích nghi với các môi trường bên ngoài nhưng đồng thời cũng là một mối đe dọa cho các vấn đề về căn tính của mỗi cá nhân và cả căn tính của một dân tộc, đất nước. Quá trình toàn cầu hóa, hội nhập sâu rộng, giao thoa nhiều vùng văn hóa khác nhau dẫn đến việc cần định hình lại căn tính và ý thức dân tộc. Văn học nghệ thuật nói chung lấy đề tài từ lịch sử đã và đang trở thành một trong những chủ đề đáng chú ý và tạo dựng được nhiều giá trị, nhất là trong bối cảnh toàn cầu hóa:

“Đời sống văn học nói riêng và nghệ thuật nói chung ở nước ta những năm đầu thế kỷ XXI chứng kiến sự phát triển nở rộ và thăng hoa của đề tài lịch sử. Quá trình ấy có thể lý giải từ nguyên nhân đầu thế kỷ XXI dân tộc trải qua nhiều mốc thời gian, sự kiện lịch sử quan trọng, hơn nữa, quá trình toàn cầu hóa, hội nhập sâu rộng khiến vấn đề bản sắc dân tộc (national identity) đứng trước những thách thức cần khẳng định [...] làm trỗi lên ý thức dân tộc (national consciousness), và cao hơn nữa là chủ nghĩa dân tộc (nationalism) trong văn học.” [7, tr.220]

Căn tính dân tộc có thể được góp nhặt và tạo lập từ những giá trị lớn, nhỏ khác nhau. Các vấn đề liên quan đến tư tưởng đã góp một phần quan trọng trong việc xác lập căn tính của một dân tộc: “The components of language and tradition are indeed important

pillars of cultural identity” (Các thành phần của ngôn ngữ và truyền thống thực sự là trụ cột quan trọng trong việc tạo nên bản sắc văn hóa) [6, tr.131]. Văn chương nói riêng và cả nghệ thuật nói chung có sức tác động mạnh mẽ đến tâm lý, tư tưởng và ý thức của con người. Tiểu thuyết lịch sử với những giá trị đặc biệt, liên quan đến quá trình hình thành và phát triển của cả một cộng đồng, đó cũng chính là một trong những yếu tố tạo nên căn tính dân tộc.

Kiến tạo căn tính dân tộc từ di sản dân tộc trong *Tây Sơn Phụng thần ký*

Văn học từ xưa đến nay đều có những đóng góp lớn trong việc định hình căn tính dân tộc. Các tác phẩm văn học chỉ thật sự có giá trị khi nó là kết quả của sự hòa trộn hiện thực khách quan của cuộc sống và những yếu tố sáng tạo chủ quan của bản thân tác giả. Vì thế, mỗi một tác phẩm đều phản ánh thời đại mà nó ra đời, đồng thời tác động đến tư tưởng của độc giả đương thời. Qua đó, con người nhìn thấy được sự xác lập căn tính cá nhân hoặc căn tính cộng đồng trong quá trình sáng tác và quá trình tiếp nhận văn học:

“That literature, be it any genre and in any time or place in history has played a prominent role in shaping the ideas of a people regarding their identity cannot be denied.” (Không thể phủ nhận rằng dù bất kỳ thể loại nào và ở bất kỳ thời gian hay địa điểm nào trong lịch sử, văn học đều đóng một vai trò quan trọng trong việc hình thành tư tưởng của con người về căn tính của họ) [8, tr.10]

Song, tiểu thuyết lịch sử cũng đã giữ một vai trò quan trọng trong việc khơi gợi lòng yêu nước, chủ nghĩa dân tộc: “Historical novels are not only the legitimate progeny of a nation's becoming conscious of its own identity, they also contribute to fortify that nationalist discourse.” (Tiểu thuyết lịch sử không chỉ là kết quả mang tính xác đáng của quá trình mà một quốc gia dần ý thức được căn tính riêng của mình, mà chúng còn góp phần củng cố diễn ngôn cho chủ nghĩa dân tộc của quốc gia đó.) [4, tr. 46]. Đến nay, tiểu thuyết lịch sử là một trong những thể loại sách được xem là nổi bật trên thị trường xuất bản văn học. Các vấn đề về lịch sử đang được xã hội và đặc biệt là các bạn trẻ quan tâm thông qua các dự án gây quỹ, truyện tranh hay phim hoạt hình lấy cảm hứng và đề tài từ lịch sử. Điều này cho thấy tiểu thuyết lịch sử đã và đang trở thành một trong những yếu tố có sức ảnh hưởng nhất định đến đời sống tinh thần và thẩm mỹ của con người. Tiểu thuyết lịch sử đã làm cho các trang sử, các nhân vật và sự kiện lịch sử trở nên sống động, có hồn hơn. Ngoài việc giúp con người nắm bắt một cách dễ dàng các kiến thức lịch sử phổ thông, tiểu thuyết

lịch sử còn mang đến cái nhìn sâu sắc về thời cuộc trong bối cảnh lịch sử và lấy nó làm đòn bẩy để soi chiếu đến các vấn đề ở hiện tại. Với đề tài lịch sử, tiểu thuyết lịch sử miêu tả những sự kiện hào hùng của dân tộc mà chủ yếu là những trận chiến chống giặc ngoại xâm, qua đó hình thành nên lòng yêu nước, truyền tải những tinh thần cốt lõi của người Việt Nam từ xưa đến nay.

Tây Sơn Phụng thần ký gắn liền với một dự án kêu gọi góp quỹ cộng đồng và trang cá nhân của tác giả Thành Châu là Sử Văn Các. Đây đều là các kênh thông tin nhận được nhiều sự quan tâm từ xã hội và đặc biệt là các bạn trẻ. Do đó, tác phẩm *Tây Sơn Phụng thần ký* cũng có một sức ảnh hưởng nhất định trong việc truyền tải những tư tưởng về đất nước Việt Nam, góp phần kiến tạo căn tính dân tộc. Ngoài ảnh hưởng và tác động từ bên ngoài như việc toàn cầu hóa, giao lưu, tiếp biến văn hóa ngày một mạnh mẽ, nhân tố nội tại cũng đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy sự trở lại một cách bùng nổ của văn học nghệ thuật có đề tài lịch sử. Đó chính là yêu cầu cấp thiết của xã hội trước tình hình người Việt Nam không am hiểu lịch sử của Việt Nam như Phan Trọng Thường từng nhận định:

“Nhất là trong tình hình hiện nay, do nhiều nguyên nhân, một bộ phận không nhỏ thanh thiếu niên ngày càng xao nhãng kiến thức lịch sử, thờ ơ với quá khứ, thuộc sử nước ngoài hơn sử nước mình,... thì việc trở lại với đề tài lịch sử, khơi gợi lại các nguồn mạch lịch sử để sáng tạo những tác phẩm văn học, nghệ thuật có sức hấp dẫn, gắn kết lịch sử với hiện tại, phát huy được sức mạnh tinh thần và ý chí của dân tộc [...] Đề tài lịch sử, do vậy trở thành đề tài nóng trong đời sống xã hội văn học, nghệ thuật hiện nay.” [9, tr.32]

Tây Sơn Phụng thần ký của Thành Châu đã góp một phần vào việc kiến tạo căn tính dân tộc của người Việt trong đời sống đương đại. Căn tính dân tộc được kiến tạo trước hết nằm ở những chất liệu văn học dân tộc mà tác giả Thành Châu đã sử dụng. Ở phần đầu tác phẩm mà cụ thể là Chương 2 – Phụng thần tái sinh, Thành Châu đã để cho nhân vật chàng thiếu niên Nguyễn Phúc Dương nhắc đến văn học dân gian của Việt Nam qua bài ca dao. Trong khung cảnh đầu tiên, hai nhân vật nữ là Bùi Thị Xuân và em gái đã vừa thêu vừa đọc bài thơ *Hoàng Hạc lâu* của Thôi Hiệu và câu thơ cảm thán của Lý Bạch dành cho Thôi Hiệu:

“Cô chị ngâm rằng:

“Tích nhân dĩ thừa hoàng hạc khứ,

Thử địa không dư Hoàng Hạc lâu.

Hoàng hạc nhất khứ bất phục phản,

Bạch vân thiên tải không du...”

Cô út ngâm họa theo:

“Nhân tiền hữu cảnh đạo bất đắc

Thôi Hiệu để thi tại thượng đầu...” [10, tr.18]

Hai chị em Bùi Thị Xuân là những cô gái chốn khuê phòng được giáo dục theo khuôn khổ của tư tưởng Nho giáo thời phong kiến. Bài thơ Đường mà hai nhân vật đọc ở trên phần nhiều mang tính ước lệ, tượng trưng và là điển hình cho văn chương hàn lâm. Không gian sống và không gian tâm tưởng của hai nhân vật phần nào được thể hiện trong chi tiết này. Trái ngược với những khuôn khổ và cuộc sống tù túng của họ ở khuôn viên khuê các, Nguyễn Phúc Dương đem đến một luồng gió mới mang tính dân gian, phóng khoáng, trêu đùa của người Việt bằng những câu ca dao:

“Vẫn là chất giọng sáng khoai yêu đời ấy, cậu chàng ngồi vắt vẻo trên nhánh cây, vừa nhai ổi chín vừa ngâm nga rằng:

“Trèo lên cây bưởi hái hoa,

Bước xuống vườn cà hái nụ tầm xuân.”

[...]

Cậu chàng ngắt trái ổi chín thơm nhất, ném về phía cô út:

“Đây là ca dao, quốc hồn của nước Việt mình đó. Còn hai câu nữa nè:

Nụ tầm xuân nở ra xanh biếc,

Em đã có chồng anh tiếc lắm thay.” [10, tr.21-22]

Ca dao chính là một thể loại tiêu biểu trong văn học dân gian Việt Nam, nó chứa đựng hồn cốt, tâm tư của của nhân dân từ xưa đến nay. Bên cạnh đó, bài ca dao được dẫn ra ở trên chính là một trong những bài ca dao phổ biến mà thông thường mỗi người Việt Nam đều biết đến. Văn học dân gian là những cô đúc của kinh nghiệm sống, tri thức và trí tuệ của một cộng đồng. Bằng lời ca, tiếng hát, những câu chuyện, các dân tộc gìn giữ văn hóa phi vật thể và bản sắc của mình qua nhiều thế hệ, xuyên qua không gian và thời gian. Chất liệu văn học dân gian vốn là thứ đã thấm nhuần, trở thành căn tính dân tộc của mỗi con người trên đất nước Việt Nam. Vì thế, chỉ cần nhắc đến điều đó nghĩa là đang khơi gợi trong lòng độc giả Việt về nét văn hóa đậm đà tính dân tộc. Nhân vật Nguyễn Phúc Dương còn nói rằng: “Đây là ca dao quốc hồn của nước Việt mình đó” [10, tr.22-22], đây cũng có thể là những dụng ý của các tác giả khi cho nhân vật đọc bài ca dao này. Trong tiểu thuyết còn xuất hiện bài thơ của Nguyễn Bình Khiêm khi Bùi Thị Xuân vô tình nghe thấy Trần Quang Diệu cùng các học trò đọc: “Nàng nhón chân bước tiếp, băng qua vườn chuối um tùm, đến chân đê tràn cỏ dại. Thì ra ông thần Hồ và các môn sinh đang tụ tập dưới bến thuyền, trông rôm rả đàn ca và nâng chén.

“Ta đại, ta tìm nơi vắng vẻ,

Người khôn, người đến chốn lao xao.

Thu ăn măng trúc, đông ăn giá,

Xuân tắm hồ sen, hạ tắm ao.” [10, tr.213]

Nguyễn Bình Khiêm chính là một trong những nhà thơ nổi bật trong văn học trung đại Việt Nam. Đường như Thành Châu đã khéo léo nhắc nhở độc giả về một thời kì rực rỡ trong lịch sử văn học Việt Nam, đồng thời khơi gợi nên những đặc tính dân tộc trong bài thơ. Tuy việc đề cập đến các văn bản khác không nhiều nhưng đó đều là những chi tiết đáng chú ý, gây sự thú vị cho người đọc bởi nó gợi nhớ lại những điều vốn đã vô cùng quen thuộc trong mỗi con người Việt Nam. Đó cũng là một trong những phần kiến tạo nên căn tính dân tộc bằng cách gợi nhớ những giá trị tinh thần tiêu biểu của dân tộc. Bởi lẽ căn tính dân tộc chính là việc các cá nhân trong một xã hội có cảm giác thân thuộc và nghĩ bản thân mình đang thật sự thuộc về một cộng đồng, khi họ cùng nhau chia sẻ chung một nền văn hóa, kiến thức có liên quan mà những điều đó được xem là hồn cốt của dân tộc.

Tác giả xây dựng nhân vật Nguyễn Phúc Dương ở chương đầu là một thiếu niên tính tình phóng khoáng, hiểu rộng biết nhiều, luôn ưa chuộng sự tự do và thích ngao du đây đó. Trong một lần nói chuyện với cô em gái út của Bùi Thị Xuân, Nguyễn Phúc Dương đã nhắc đến những địa điểm khác nhau trên đất nước mà chàng cho là rất đẹp và có sức hấp dẫn. Trước hết, Nguyễn Phúc Dương nhắc đến xứ Bảy Núi ở miền Nam đất nước cùng với tục len trâu ở đây:

“Ở xứ Bảy Núi có tục len trâu. Mỗi năm nước lũ dâng cao suốt mấy tháng trời, người có thể sống lênh đênh được còn trâu thì không. Bởi vậy phải tập trung trâu bò hết xứ lại, dẫn lên núi kiếm cỏ. Ôi, cái cảnh hàng vạn con trâu đi thành đàn, tứ bề mênh mông nước thiệt là hùng vĩ.” [10, tr.22]

Đoạn trích trên chính là mở màn cho một loạt những miêu tả, liệt kê các cảnh đẹp và văn hóa, phong tục của đất nước trong lời kể của Nguyễn Phúc Dương. Bởi lẽ khi nghe Nguyễn Phúc Dương kể và miêu tả về những nơi mình từng đi qua, cô út đã vô cùng phấn khích, mong đợi muốn nghe thêm về những điều thú vị, bên ngoài cuộc sống vốn tẻ nhạt của nàng:

“Cô út háo hức hỏi:

“Vậy còn cù lao Phố, nghe nói giàu có lắm?”

Cậu chàng tươi cười:

“Đó là xứ mà lâu quán kéo dài hơn chục dặm, phố chật cứng người ngựa xe hàng, trên sông thuyền bè ùn ứ. Nhìn đâu cũng thấy gấm lụa hoàng kim.”

Cô út tím mắt:

“Vậy còn Bãi Cát Vàng, nghe nói xa khơi lắm?”

Cậu chàng hồ hởi:

“Sắm một chiếc thuyền thiệt lớn, tuyển ba mươi phu khỏe, từ đất Quảng giòng buồm trực chỉ hướng Đông Bắc ba ngày ba đêm là tới Bãi Cát Vàng, các núi linh lớn bé hơn một trăm ba mươi ngọn, bãi cát vàng dài

tít tắp. Ở đó có rất nhiều hải vật quý và vàng ngọc của các tàu buôn bị đắm do bão. Thu nhặt non tháng quay về là dư tiền xây dinh phủ nguy nga, sống sung túc cả đời...” [10, tr.23]

Qua đoạn trích, người đọc được cung cấp thêm những kiến thức về phong cảnh, phong tục, văn hóa ở các địa điểm ở Việt Nam. Những đoạn đối thoại thông thường giữa hai nhân vật vừa cho thấy được thể giới mênh mông, bao la mà Bùi Thị Xuân và em gái của mình chưa thể biết và hiểu hết được; vừa cho thấy sự am hiểu về thể giới của Nguyễn Phúc Dương. Điều này đã góp phần tạo nên sự đối lập trong suy nghĩ, không gian sinh sống của các nhân vật này trong phần đầu tác phẩm. Thông qua đó, những vẻ đẹp của đất nước được gửi gắm nhằm truyền tải những giá trị tinh thần về phong cảnh tươi đẹp và đa dạng của dân tộc Việt Nam.

Bên cạnh việc gợi nhớ những giá trị truyền thống qua văn chương, phong cảnh, *Tây Sơn Phụng thần ký* cũng mang đến cho người đọc những luồng tượng nhất định về binh khí mà các nhân vật trong tiểu thuyết đã sử dụng. Đi kèm với tiểu thuyết *Tây Sơn Phụng thần ký* là sản phẩm minh họa *Bách binh đồ quyền*. Quyền sách này chủ yếu giới thiệu vũ khí mà các nhân vật trong tiểu thuyết đã dùng bằng hình ảnh và một vài cụm từ cho thấy sức mạnh và công dụng của các binh khí. Điều này cũng góp thêm phần hứng thú và sinh động cho độc giả khi đọc tác phẩm. Các vũ khí trong tiểu thuyết cũng được Thành Châu dành nhiều dung lượng và miêu tả khá kĩ, như khi nói về sọc: “Khác với đao dùng để chém, thể hiện cái cương mãnh như gió lốc, sọc là loại binh khí chuyên dùng để đâm, hiểm hóc như vuốt ưng” [10, tr.323], khi miêu tả Huynh Long đao: “Đó là một thanh đại đao vàng óng, nặng rơi vào lưới thép tỏa ra luồng hào quang đẹp lạ lùng” [10, tr.117] hay nhiều đoạn đặc tả thiết lĩnh:

“Thiết lĩnh là loại binh khí vô cùng độc đáo, phát triển từ cây náo đập lúa của nông dân, gồm một cây sắt mẹ dài nối với chùm bốn cây sắt con, chuyên đối phó với kỵ binh và giáp binh. Lực đánh mạnh như sấm sét, hầu hết các chùm binh khí khác đều phải kiêng dè. [...] Thiết lĩnh vừa có cái cương mãnh của côn, lại vừa có cái uyển chuyển hiểm hóc của roi.” [10, tr.320]

Việc miêu tả kỹ càng các binh khí góp phần tạo nên sự uy nghiêm, khí thế cho nhân vật người anh hùng như Nguyễn Huệ, Trần Quang Diệu... và góp phần tô đậm hình tượng anh hùng chính nghĩa trong cuộc chiến của các nhân vật, thúc đẩy tinh thần dân tộc. Hơn thế nữa, hình ảnh các binh khí xuất hiện trong tác phẩm cũng như trong quyền sách minh họa đi kèm là *Bách binh đồ quyền* còn cho thấy sự tôn vinh văn hóa vật thể của dân tộc. Các vũ khí dùng để chiến đấu cũng là những vật thể bộc lộ căn tính của người Việt trong

quá trình chiến đấu giữ gìn bờ cõi. Hình ảnh các binh khí xuất hiện trong tác phẩm văn học nghệ thuật nói chung cũng là cách lưu giữ lại giá trị văn hóa của dân tộc.

Kiến tạo căn tính dân tộc từ tinh thần tự tôn dân tộc thông qua hình tượng người anh hùng

Sở với các quyển sách lịch sử thông thường, tiểu thuyết lịch sử mang đến cho người đọc nhiều cảm xúc chân thực và sống động hơn. Trong bài viết “Tiểu thuyết lịch sử – Hướng tiếp cận mới và vấn đề hư cấu nghệ thuật”, Đoàn Đức Phương cũng có nhắc đến điều này, ông cho rằng:

“Lịch sử đi vào văn học không còn khô cứng, lạnh lẽo như “bóng ma của quá khứ” mà nó được thổi vào sự sống, hơi thở của cuộc sống hiện đại. Những bức tranh lịch sử sống động trong từng trang tiểu thuyết thực sự là công cụ đắc dụng để khơi gợi lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, tính dân chủ và nhân văn.” [11, tr.379]

Tiểu thuyết lịch sử với những đặc trưng của nó là sự hư cấu, sáng tạo, ngôn từ sâu sắc, uyển chuyển... đã đem đến người đọc một khối lượng kiến thức về các nhân vật, sự kiện và diễn biến trong một giai đoạn lịch sử nhất định được khắc họa thông qua hình tượng nghệ thuật. Tiểu thuyết lịch sử đem đến cho độc giả một thế giới chân thật, nơi mà họ có thể thấu hiểu được những gian nan, khó khăn trong những cuộc chiến không cân sức và cả niềm tự hào dân tộc khi chiến thắng giặc ngoại xâm; qua đó làm dấy lên trong lòng độc giả Việt một ý thức dân tộc mạnh mẽ.

Các tiểu thuyết lịch sử thường gieo vào lòng người đọc lòng yêu nước thông qua những tình tiết được đẩy lên cao trào trong các cuộc chiến, phần lớn tuyến nhân vật chính đại diện cho quốc gia, dân tộc Việt Nam. Trong tác phẩm, khi nghe thấy tiếng khóc của trẻ con trên thuyền của giặc Xiêm, các quân lính Tây Sơn đã vô cùng phẫn nộ và thương xót:

“Trên thuyền giặc có trẻ con sao? Giặc đang làm gì mà nó khóc thét như vậy? Con dân nước Việt đang bị giặc tàn hại đó, các vị anh hùng có nghe thấy không? Quân sĩ vừa đau vừa hận, tím cả ruột gan. Cú Cười nghiêng răng đến bật máu, thân thể run rẩy vì kích động. Bùi Thị Xuân cũng không thể nhẫn nhịn được nữa, liền tuốt kiếm phát lệnh:

“Giết sạch lũ chúng cho ta!”” [10, tr.245]

Sau khi chứng kiến binh lính, những người anh em, chiến hữu thân thiết của mình hy sinh trong trận chiến với giặc Xiêm, Nguyễn Huệ đã có những lời thể mạnh mẽ, mang khí thế hào hùng, bất khuất của dân tộc:

“Để chúng ngủ ở đây một đêm, ngày mai, ta, Nguyễn Huệ xin thế sẽ giết sạch lũ chúng, lấy máu giặc tẩy sơn hà, lấy đầu giặc tế thần minh. Chúng ta không chỉ đánh thật mạnh, mà phải đánh đến chấn động sơn lâm, đánh cho quỷ thần khốc hải, để ngàn năm sau giặc cũng không dám bén mảng xâm phạm cương thổ nước Nam!!!” [10, tr.254]

Bản tính người Việt vốn thích sự hòa bình, hòa hợp giữa các dân tộc, không gian làng xã ảnh hưởng đến tính cách sống hướng đến cái chung, cộng đồng. Điều này cũng được thể hiện trong tư tưởng của các nhân vật trong *Tây Sơn Phụng thần ký* của Thành Châu. Đó chính là việc mong cho đất nước thống nhất, không còn chia phe phái để người dân được có cuộc sống bình an: “Chúng ta đều chiến đấu vì giang sơn xã tắc, vì bách tính Đại Việt. Tây Sơn chỉ là một ngọn cờ để quy tụ mọi người mà thôi.” [10, tr.321].

Tinh thần anh dũng trong chiến đấu và lòng yêu nước sôi sục của mỗi người dân Việt Nam trong công cuộc bảo vệ đất nước cũng là điều dễ thấy trong các tiểu thuyết lịch sử, trong *Tây Sơn Phụng thần ký* cũng đã có đoạn miêu tả như sau:

““Đại Việt trường tồn!” Lời hô ấy cứ vang vọng khắp quân doanh. Vua Quang Trung cho đóng lại Nghệ An hơn mười ngày để tuyển thêm binh mã. Số quân cũ và mới cộng lại hơn mười vạn và một trăm thớt voi. Ai cũng một lòng vì nước, quyết tâm xả thịt giặc Thanh.” [10, tr.325]

Lòng yêu nước chính là nền tảng và lý do lớn cho việc cống hiến hết sức mình cho đất nước. Các nhân vật anh hùng trong tác phẩm được xây dựng là những người hết mình vì nước vì dân. Sự dũng cảm, có lòng chính nghĩa, yêu nước thương dân cũng chính là một căn tính của người Việt được thể hiện trong tác phẩm. Nhân vật Bùi Thị Xuân được khắc họa với mục tiêu rõ ràng, chiến đấu vì thống nhất đất nước, người dân được sống trong hòa bình. Nàng sẵn sàng hy sinh hạnh phúc cá nhân vì sự nghiệp to lớn hơn cho cộng đồng:

“Nhưng non nước tan vỡ, bách tính lầm than, chúng ta được trời ban tài trí hơn người, ắt phải sẵn sàng dẹp bỏ tư tình mà lao vào đầu sỏ. Kinh bang tế thế không phải sự lựa chọn, mà là sứ mệnh chúng ta phải gánh vác tới hết cuộc đời.” [10, tr.255]

Bùi Thị Xuân đã sẵn sàng từ bỏ hạnh phúc riêng tư của mình vì sự nghiệp thống nhất đất nước. Nàng đã viết trước di thư gửi cho Trần Quang Diệu sau khi bỏ đi chinh chiến: “Giang sơn chìm trong binh lửa, thiếp không thể cứ bình chân trồn sau lũy thành” [10, tr.131-132]. Không chỉ có Bùi Thị Xuân mà các nhân vật khác trong tác phẩm cũng có lý tưởng đó, chẳng hạn như Trần Quang Diệu. Khi nghe Bùi Thị Xuân nói rằng đã hối hận vì đã đưa chàng vào cuộc chiến

kéo dài, nếu không thì chàng còn được sống một cuộc đời vui vẻ là thần Hổ như xưa, Trần Quang Diệu đã trả lời một cách thẳng thắn không nghĩ ngợi gì:

“Sinh ra là con dân nước Việt há có thể trở mặt nhìn sông núi suy tàn sao? Ngày đó nàng không trao thiệp, ta cũng tự tìm đến Tây Sơn thôi, Trang nam tử đã quyết thì không bao giờ hối hận.” [10, tr.131]

Đây là một quan niệm thường thấy trong văn học Việt Nam, trải dài từ văn học dân gian đến văn học cách mạng. Chủ nghĩa anh hùng thường xuyên xuất hiện trong tiểu thuyết lịch sử. Việc xây dựng các nhân vật anh hùng càng tô đậm niềm tự hào dân tộc trong mỗi người Việt Nam:

“Bằng việc sáng tạo nên các bộ tiểu thuyết lịch sử, các nhà văn đã truyền tải hình ảnh những cá nhân anh hùng, có vai trò với cộng đồng đã được lịch sử dân tộc ghi nhận vào tâm thức cộng đồng.” [12, tr.282]

Grotenhuis cũng đã đề cập đến vấn đề này khi bàn về căn tính dân tộc được hình thành như thế nào trong ý thức của mỗi cá nhân thuộc về cộng đồng đó. Khi liệt kê các yếu tố văn hóa, Grotenhuis có nói đến hình ảnh của những người anh hùng dân tộc:

“Part of who we are as a nation is shaped by our culture: The amalgamation of our habits, the way we celebrate, the way we mourn, the stories we share, the heroes we adore, the holy places we visit.”

“Một phần con người của chúng ta với tư cách là một quốc gia được hình thành bởi nền văn hóa của chúng ta: Sự tổng hợp các thói quen của chúng ta, cách chúng ta tán dương, cách chúng ta tỏ ra thương tiếc, những câu chuyện chúng ta chia sẻ, những anh hùng chúng ta tôn thờ, những thánh địa chúng ta viếng thăm.” [6, tr.140]

Có thể thấy rõ hình ảnh những người anh hùng trong tâm thức của người Việt có vị trí đặc biệt quan trọng. Trong *Tây Sơn Phụng thần ký*, các vị anh hùng như Bùi Thị Xuân, Nguyễn Huệ, Trần Quang Diệu... được khắc họa khá rõ nét bằng cách hiện thực hóa những lý tưởng trong lòng người dân. Nhân vật anh hùng chính là một trong những hình mẫu cho con người ngưỡng mộ và cố gắng hướng tới, đạt được những phẩm chất tốt đẹp tương tự như thế. Vì thế, hình ảnh anh hùng trong tác phẩm cũng khơi gợi nhiều sự hào hùng, thổi bùng nhiệt huyết cho người Việt trong hành trình xác lập căn tính dân tộc của mình.

KẾT LUẬN

Thông qua bài nghiên cứu, chúng tôi đã phân tích các luận điểm về việc xây dựng hình tượng anh hùng, sử dụng chất liệu dân gian đậm bản sắc dân tộc. Nhóm nghiên cứu đã làm rõ những đóng góp trong sự kiến tạo căn tính dân tộc thông qua tiểu thuyết lịch sử *Tây*

Sơn Phụng thần ký của Thành Châu, thông qua đó góp phần cho thấy giá trị mang tính tư tưởng, dân tộc của tác phẩm *Tây Sơn Phụng thần ký* nói riêng và trong tư duy nghệ thuật của tác giả trẻ Thành Châu nói chung. Với những giá trị văn hóa, nghệ thuật mà *Tây Sơn Phụng thần ký* đã mang đến thông qua việc sắp xếp tình tiết, tạo dựng ngôn từ, xây dựng thế giới hình tượng,... căn tính dân tộc đã phần nào được kiến tạo trong quá trình tiếp nhận tác phẩm của độc giả. Tựu trung, các tiểu thuyết lịch sử nói chung và *Tây Sơn Phụng thần ký* nói riêng không chỉ mang đến những khoái cảm thẩm mỹ và còn ẩn chứa nhiều giá trị về tư tưởng. Những điều này cũng đã góp phần truyền bá văn hóa, nghệ thuật đậm bản sắc dân tộc, bên cạnh đó còn khơi dậy được lòng yêu nước, tinh thần và niềm tự hào dân tộc của mỗi độc giả Việt Nam.

LỜI CẢM ƠN

Nhóm nghiên cứu xin chân thành cảm ơn PGS.TS Phan Mạnh Hùng và PGS.TS. Võ Văn Nhơn đã hướng dẫn, có những định hướng và giúp đỡ đỡ chúng tôi trong việc chỉnh sửa bản thảo. Chúng tôi cũng cảm ơn ý kiến đóng góp của các chuyên gia phản biện để giúp tôi hoàn thành bài viết này.

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Bài viết không có từ viết tắt

XUNG ĐỘT LỢI ÍCH

Bản thảo này không có xung đột lợi ích

ĐÓNG GÓP CỦA TÁC GIẢ

Chúng tôi xác minh rằng chúng tôi là những người đã thực hiện các công việc nghiên cứu để hoàn thành bài viết này. Bài viết được hình thành dựa trên công việc nghiên cứu tài liệu về căn tính dân tộc, tiểu thuyết lịch sử và tư liệu văn học trong tác phẩm *Tây Sơn Phụng thần ký* của tác giả Thành Châu.

- Nguyễn Phương Du: lên ý tưởng, luận điểm cho bài viết

- Nguyễn Minh Ngọc, Trương Thiên Kim Nguyên: đóng góp, chỉnh sửa bài viết

Cả ba tác giả cùng xây dựng ý tưởng và hoàn thiện bản thảo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Mai Văn Phấn. Căn tính dân tộc và toàn cầu hóa trong sáng tạo văn học. Tạp chí Văn nghệ Quân đội. 2019 [truy cập ngày ...];Available from: http://vannghequandoi.com.vn/binh-luan-van-nghe/can-tinh-dan-toc-va-toan-cau-hoa-trong-sang-tao-van-hoc_10192.html.
2. Lê Thị Minh Thúy. Sự kiến tạo căn tính dân tộc qua Việt điện u linh và Lĩnh Nam chích quái. Thư viện số tài liệu nội sinh Đại học Quốc gia Hà Nội; 2020;.

3. László J, Vincze O, Somogyvári I. Representation of national identity in successful historical novels. *SAGE J Human Sci.* 2003;21(1):69–80; Available from: <https://doi.org/10.2190/N1B0-1T7T-98PJ-GRQ9>.
4. Farahmandfar M, Ilkhani S. In search of Englishness: A study of the historical novel during the Victorian era. *Rupkatha J Interdiscip Stud Humanit.* 2017;9(1); Available from: <http://rupkatha.com/V9/n1/v9n106.pdf>.
5. Karna M. Language, region and national identity. *Sociol Bull.* 1999;48(1); Available from: <https://www.jstor.org/stable/23619930>.
6. Grotenhuis R. Nation-building as necessary effort in fragile states. 2016 [truy cập ngày ...]; Available from: <https://www.jstor.org/stable/j.ctt1gr7d8r.12>.
7. Phan Tuấn Anh. Lịch sử như là hư cấu – Quan điểm sáng tạo mới về đề tài lịch sử. Trong: *Hội đồng Lý luận, Phê bình Văn học, Nghệ thuật Trung ương, biên tập. Sáng tạo văn học nghệ thuật về đề tài lịch sử.* Hà Nội: Chính trị Quốc Gia; 2013. tr. 219–51;.
8. Dutta S. The making of nation and national identity: A study of early English novels. *J Albanian Soc Stud English (ASSE).* 2013 [truy cập ngày ...]; Available from: https://www.academia.edu/10277227/The_Making_of_Nation_and_National_Identity_A_Study_of_Early_English_Novels.
9. Phan Trọng Thượng. Để góp phần làm sáng tỏ lý luận và thực tiễn của sáng tạo văn học, nghệ thuật về đề tài lịch sử. Trong: *Hội đồng Lý luận, Phê bình Văn học, Nghệ thuật Trung ương, biên tập. Sáng tạo văn học nghệ thuật về đề tài lịch sử.* Hà Nội: Chính trị Quốc Gia; 2013. tr. 29–40;.
10. Thành Châu. Tây Sơn Phụng thần ký. Hà Nội: Phụ nữ; 2023;.
11. Đoàn Đức Phương. Tiểu thuyết lịch sử – Hướng tiếp cận mới và vấn đề hư cấu nghệ thuật. Trong: *Hội đồng Lý luận, Phê bình Văn học, Nghệ thuật Trung ương, biên tập. Sáng tạo văn học nghệ thuật về đề tài lịch sử.* Hà Nội: Chính trị Quốc Gia; 2013. tr. 370–9;.
12. Phan Mạnh Hùng. Lịch sử và kiến tạo ý niệm dân tộc: Trường hợp tiểu thuyết lịch sử xuất bản ở Nam Bộ đầu thế kỷ XX. Trong: *Huỳnh Như Phương, Nguyễn Hữu Hiếu, Lê Quang Trường, tuyển chọn. Lý luận – Phê bình văn học: Tìm hiểu và ứng dụng.* TP. Hồ Chí Minh: Đại học Quốc gia TP. HCM; 2024. tr. 269–88;.

The construction of national identity in the historical fiction *Tay Son Phung than ky* by Thanh Chau

Nguyen Phuong Du^{*}, Nguyen Minh Ngoc, Truong Thien Kim Nguyen

Use your smartphone to scan this QR code and download this article

ABSTRACT

Tay Son Phung than ky is a novel in the epic *Tay Son Ky* by writer Thanh Chau. With historical materials and themes, *Tay Son Phung than ky* has made the significant contributions to the inheritance and development of the historical novel genre. Moreover, by exploiting national heritage and folk materials, and building the image of national heroes, the novel has also partly created and consolidated the Vietnamese national identity. The national identity research in historical novels is not new in the field of Literary Studies. However, through Thanh Chau's study, a young author, and *Tay Son Phung than ky* – a recently published novel, the research team will provide new perspectives, thereby more clearly showing young authors' contributions in continuing the development of the historical novel genre. The study will clarify the construction of national identity in the work through the two main arguments: the construction of national identity from the national heritage and the construction of national identity from the national pride through the image of the hero. The analysis and clarification of the issue of the national identity construction in *Tay Son Phung than ky* will contribute to the positive impacts on the national pride and the noble spirit of the Vietnamese people in order to arouse patriotism and national identity in the hearts of each reader, especially young readers.

Key words: national identity, *Tay Son Phung than ky*, Thanh Chau, historical novel

Student, Faculty of Literature, University of Social Sciences and Humanities, VNUHCM

Correspondence

Nguyen Phuong Du, Student, Faculty of Literature, University of Social Sciences and Humanities, VNUHCM

Email: nguyenphuongdu11022003@gmail.com

History

- Received: 24-7-2024
- Revised: 26-2-2025
- Accepted: 11-3-2025
- Published Online: 31-3-2025

DOI :

<https://doi.org/10.32508/stdjssh.v9i1.1045>

Copyright

© VNUHCM Press. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

Cite this article : Du N P, Ngoc N M, Nguyen T T K. **The construction of national identity in the historical fiction *Tay Son Phung than ky* by Thanh Chau.** *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2025; 9(1):2855-2893.